

Царски рез продужио живот гинеколозима

Наши угледни специјалисти различитих грана медицине, данас у пензији, говоре о томе шта је обележило њихове четрдесетогодишње каријере и до којих су истина дошли

Фото А. Васиљевић

” Душан Станојевић

За четири деценије нисмо успели да смањимо број жена умрлих од рака грлића материце и то је горка истина са којом ћу отићи у гроб

Ових дана многи од нас сумирају протеклу годину – шта нам је донела, а шта однела, по каквим поукама и искуствима ћемо је памтити. Временски одсечак од јануара до јануара можда је сувише кратак за велике закључке, зато смо неколико угледних пензионисаних лекара, специјалиста различитих грана медицине, питали шта је обележило њихове четрдесетогодишње каријере и до којих су истина дошли.

Гинеколог проф. др Душан Станојевић каже да је за четири деценије у служби медицине схватио да постоји само један начин да се људи натерају да о свом здрављу мисле пре него што га изгубе: то је строго утврђена обавеза одласка на редовне прегледе и претња казном ако се то не учини.

– Пре 40 година је у Србији годишње од рака грлића материце умрало 400 жена. Тада смо се сви латили „подизања свести жена”, објашњавања важности одласка на редовне гинеколошке прегледе. Лекари су гостовали у телевизијским емисијама, снимане су исповести пацијенткиња и родбине жена које су умрле од овог рака. Данас мислим да је сав тај труд био узалудан јер у Србији и са-

да од овог карцинома годишње умире исти број жена. Закључујем да је било погрешно веровање како ћемо просвећивањем решити овај здравствени проблем. То је горка истина са којом ћу отићи у гроб – каже др Станојевић.

Друга истина која је др Станојевићу обележила каријеру гласи: повећање броја порођаја царским резом продужило је живот – акушерима. Присећа се почетка своје специјализације, када се у ГАК „Народни фронт” свега три одсто порођаја завршавало царским резом, а када је пре годину и по дана отишао у пензију, тај проценат је био већи од 30 одсто.

– По статистикама од пре 40 година, због стреса на послу најчешће су умиралли новинари, а друго место су „држали” акушери. У току моје специјализације је преминуло седамосам акушера. Данас, много година касније, новинари су и даље при врху лествице смртности због стреса на послу, али су акушери друго место „уступили” хирургима.

Уверен сам да их је спасила широка примена царског реза. Та операција их је ослободила стреса који прати сваки порођај, ослободила их је страха да ли ће дете издржати пролаз кроз

” Љубица Ђукановић

У настојању да имамо више трансплантација бубрега најслабија карика су лекари, истина је до које сам дошла после радног века посвећеног здравству

Фото З. Анастасијевић

” Мијомир Пелемиш

Нема ниједног лекара који зна све и зато нема успеха у лечењу без тимског рада, али нажалост има оних који то још не прихватају

порођајни канал – објашњава др Станојевић.

Проф. др Мијомир Пелемиш, инфектолог и клинички фармаколог без двоумљења каже да је развој антимикробних лекова променио медицину коју је он „учио”: смањена је смртност од болести од којих се редовно умирало. Зато поручује да и поред глобалног ширења панике о све већој отпорности бактерија на постојеће антимикробне лекове, време антибиотика није прошло.

– Нема ниједног лекара који зна све и зато нема успеха у медицини ако доктори не схвате да пацијента морају да лече тимски, а нажалост има још оних који то не прихватају – истина је која је, каже др Пелемиш, обележила његов радни век.

Хирург проф. др Радоје Чоловић, председник Српског лекарског друштва, каже да су најтеже последице по здравствени систем имале одлуке власти да за руководиоце установа или шефове одељења постављају политички, тј. партијски подобне лекаре.

– Наметање лошег „лидера” у здравству је крајње штетно јер их запослени не поштују, не цене, не уважавају и не прихватају. Они га само трпе,

уз мање или више отпора. Поштују се само стручно надмоћни и одговорни руководиоци, а установа са наметнутим „лидерима” осуђена је на назадовање – поручује др Чоловић.

Такође, уверен је да су у свакој здравственој установи најважнији кадрови: без њих, ни најсавременија технологија не помаже.

– Неретко се заборавља вечна истина да је најважније прво попричати са болесним човеком, начинити класични лекарски преглед и обавити стандардне, лабораторијске анализе. Увек ме је доводило до беса кад би ми дошао болесник са гомилом снимака на најсавременијим машинама, од којих су многи били потпуно непотребни, а да са њим нико није поштено ни поразговарао, а камоли да га је прегледао – каже др Чоловић.

За психијатра проф. др Мирославу Јашовић Гашић, највећи „учинак” минутих четрдесет година је то што је у Србији одлазак код „доктора за душу” донеке престало да буде табу.

– Психијатри су за многе постали свакодневни саветници, мада су бројни и они који ни по коју цену не би признали да од њих траже стручну помоћ. Друго, данас се примењују неупоредиво боље и разноврсније пси-

” Мирослава Јашовић Гашић

Лекари у Србији се после завршетка радног века суочавају са потпуним игнорисањем дојучерашњих колега, а нарочито колегица

Фото Прес центар УНС

” Радоје Чоловић

Најтеже последице по здравствени систем имале одлуке власти да за руководиоце постављају политички, тј. партијски подобне лекаре

хотерапије, а и лекови су много ефикаснији – каже наша саговорница.

Она истиче још једну истину до које је заправо дошла после пензионисања, а то је да се лекари у Србији после завршетка радног века суочавају са потпуним игнорисањем дојучерашњих колега, а нарочито колегица. Овде су им многа врата затворена, док истовремено из иностранства стижу позиви и признања.

– Лекари у Србији као да имају рок трајања који истиче одласком у пензију. Само ми је психијатријско знање и искуство помогло да пребродим тај прелаз – утисак је др Јашовић Гашић.

Развој хемодијализе је обележио радни век нефролога проф. др Љубице Ђукановић. Од некадашње методе у повољу, доступне малом броју оболелих, стигло се до сигурног начина лечења бубрежних болесника. Када је др Ђукановић почела да ради у целој Србији је било девет апарата за дијализу, а данас се у нашој земљи дијализира 4.500 људи.

– Истина до које сам дошла јесте и да су у настојању да имамо више трансплантација бубрега најслабија карика – лекари. Да би повећали број трансплантација бубрега, потребан је бољи тимски рад лекара различитих специјалности. Наравно, важно је популарисати и донорске картице и давалаштво органа – поручује наша саговорница.

Оливера Поповић

СПОМЕНИЦИ БРАНИОЦИМА СРБИЈЕ (2)

Отпор потискивању историје Словена

Иницијативу да се два монументална споменика са Новог гробља преместе у центар Београда, организација „Обједињење Срба” покренула је 2012. године, у оквиру међународне научне конференције одржане у Москви

Преношење два значајна споменика наше историје у центар Београда – Браниоцима Београда 1914–1918. и Руске славе – који се сада налазе на Новом гробљу, како тврди проф. др Божидар Митровић, научник и председник Друштва „Обједињење Срба” из Москве, у архитектонском и туристичком смислу било би на корист српског духа и опстанка. После осам деценија на београдском Новом гробљу, не би требало одлагати преношење ових споменика на достојно место у престоници, што је била замисао и њихових аутора, али и српског народа тог времена, тврди за наш лист Митровић, иначе доктор правних наука и шеф Катедре међународног, словенског и еколошког права Универзитета МНЕПУ у Москви.

Постављање ова два споменика у центру Београда у туристичком смислу би препородило Београд јер би о њима могло сатима да се прича, додаје професор.

– Мислим да би то био доживљај за све туристе из Европе и других крајева света. Не само да би препородило Београд него би га и спасло да не утоне сасвим у ноћне проводе и проституцију, да не постане туристички Бангкок Европе.

Изградња споменика Браниоцима Београда на Новом гробљу

Фото Лична архива

Историјским и археолошким туризмом Београда и Србије морамо се супротставити секс-туризму, који нам се намеће – каже проф. др Божидар Митровић.

„Обједињење Срба” је први пут тражило да се споменици преместе у центар Београда 2012. године, у оквиру међународне научне конференције одржане у Москви.

– Имали смо низ пратећих манифестација, укључујући и изложбу „Непрекидност уметности Лепенског Вира” са 15.000 посетилаца, када смо демонстрирали како је нестајала, али упркос свему опстала, култура и историја Словена до 5. века. Тада сам указао да је потискива-

ње ова два величанствена споменика, о којима говоримо, најочитија илустрација како је ова историја прекрајана и у 20. веку. Примео нас је убрзо потом помоћник министра културе Србије и проследио захтев Комисији за споменике и називе улица и тргова Скупштине града Београда – открива Митровић.

Њему, међутим, још није стигао никакав одговор ни од једне, ни од друге институције, али је у међувремену добио подршку од многих организација из Србије и из других земаља.

– Међународна конференција „На изворишту културе и науке” констатовала је да постављање ових споменика на Ново гробље представља

пример потискивања словенске историје, започето још у Римској империји. Користећи методе криминалистике, на компаративном узорку нове историје реконструисао сам тада једну од највећих крађа и злочина у историји човечанства, тј. нестанак историје Словена до 5. века – истиче Митровић.

Недавно су грађевинари и бизнисмени, чланови управе „Обједињења Срба” извршили процену преноса ова два споменика у центар Београда.

– Мислимо да није у питању новац, већ воља и свест о неопходности исправљања овог греха према српском народу. Експерти су проценили новчана средства неопходна за демонтажу, транспорт и монтажу оба споменика, без припремних радова на новом терену и без пореза и такси. Износи за премештање споменика, тврдим, нису уопште велики, у поређењу са тиме каква би корист била од тога. Измештањем Споменика заштитницима Србије и Спомен-костурнице браниоцима Београда 1914–1915, која је и по указаним годинама засебна целина, добила би свој прави значај. Ликовне и архитектонске вредности костурнице и њене сличности са етруским гробницама тако би постале доступне посетиоцима преносом споменика. Исто је и са костурницом руских добровољаца са Солуна, која се налази испод Споменика руске славе, која би такође добила на значају – наводи Митровић.

Наш саговорник верује да ће и Аустрија подржати пренос споменика.

– Њиховим потискивањем на периферију историје и гробља, потиснута су и многа битна научна истраживања, што се стално враћа и обија о главу Словенима. Туризам је чаролија непрекидности. Њиме могу да се баве само људи од идеје, који осећају ту непрекидност духа, музике, хране и укупности прошлог, садашњег и будућег. Мислим да је дошао моменат да се разуме и реализује та идеја цикличности, која ће довести до преноса споменика у центар Београда – истиче проф. др Божидар Митровић.

Бојан Билбија